1833. No. 51.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 25 JUNIJ.

RUSLAND.

RIGA, *den 6 Junij.* Z. M. de Keizer is den 3 dezer van Dunaburg hier aangekomen. Den volgenden dag bad er eene luisterrijke monstering over de hier aanwezige troepen plaats, en de Keizer betuigde deswege zijne volkomene tevredenheid. Op beide dagen bezocht Z. M. verscheidene openbare inrigtingen. Gedurende de avonden was de stad feestelijk verlicht. Eergisteren heeft de Keizer een in het Schwartzenhäupter huis gehouden bal met hoogst zijne tegenwoordigheid vereerd, en vervolgens, gisteren middag, de reis naar Reval voortgezet.

HONGARIJE.

SEMLIN, *den 3 Junij.* (Uit de *Allg. Zeitung*) Onder den handelstand heerscht nog altoos ongerustheid nopens de uitkomst der Oostersche zaken: de brieven uit Konstantinopel geven veel angst te kennen en vreezen eene vredebreuk tusschen de groote Mogendheden, wanneer niet spoedig alle oorzaken tot twist uit den weg geruimd worden. De Porte, die daaronder het meest zou lijden, doet, naar men zegt, de grootste pogingen om den terugmarsch der Arabische armee te bespoedigen, en aldus van vreemde hulp en raad ontslagen te raken. Men verzekert dat de Sultan, die persoonlijk het grootste vertrouwen in de Russische regering stelt, door zijne ministers onophoudelijk aangezocht wordt, om de Russische troepen zoo snel als mogelijk te verwijderen, dewijl derzelver tegenwoordigheid aan de Franschen mishaagt. Deze schijnen zich, om zoo te spreken, zitting en stem in den Divan verschaft te hebben. Het verstandigst gedeelte van de inwoners der hoofdstad wenscht dat men, als waarborg der algemeene veiligheid, nog eenigen tijd eene legermagt behoude, welker goed gedrag de vroeger nopens haar gekoesterde meeningen geheel heeft doen veranderen. Men is den Russen niet meer vijandigd, maar ziet thans in hen de natuurlijke beschermers der Porte. Alleen die genen, welke onder Franschen of Arabischen invloed staan, pogen baatzuchtige oogmerken bij hen te doen onderstellen, en trachten onder de lagere klassen den ouden haat te doen voortduren. Tot heden toe zijn zij daarin niet gelukkig geweest, maar hebben tot hun verdriet moeten bespeuren, hoe het volk koel bleef en zelfs vertrouwelijk met de Russische matrozen omging. Geen wonder derhalve, dat zij den Sultan op andere wijze pogen vrees aan te jagen en hen voor de Franschen bang te maken, wanneer hij zich langer aan de Russische bescherming overgeeft, en hunne raadslagen gehoor geeft. Hij schijnt zich echter niet geheel te willen laten overhalen, ofschoon hij geene beslissende meening heeft en meestal door den eersten indruk beheerscht wordt. Een wel onderrigt Frankisch bankier schrijft hierover het volgende: „ Voor eenige dagen heb ik, met den tolk van een der gezantschappen alhier, veel over de tegenwoordige betrekkingen gesproken, bij deze gelegenheid vernam ik, dat de Sultan admiraal *Roussin*, die zeer heftig en doordravend moet wezen, vreest, maar daarentegen aan graaf *Orloff*, dien hij reeds uit vroegere tijden kent, bijzonder toegedaan is. Het moet derhalve niet bevreemden, wanneer Zijner Hoogheids gedrag door tegenstrijdigheden gekenmerkt wordt, die invloed oefenen op de onderhandelingen en den staatkundigen gang der Porte zeer ongeregeld maken. Het toegeven aan *Ibrahim*-Pacha gebeurde meest uit vrees voor den Franschen gezant, die tegen den Sultan eene dreigende taal had aangenomen, terwijl graaf *Orloff* daarentegen zeer ingetogen moet wezen en zich volstrekt geenen toon van aanmatiging moet veroorloven. Dit bevestigt hem steeds meer in de gunst des Sultans, die ook tot heden toe alle inblazingen verworpen heeft, waardoor men hem, zoo tegen de Russische gemagtigden, als tegen de staatkunde van het Petersburger kabinet heeft pogen voorin te nemen. Eerst onlangs moet de Sultan aan graaf *Orloff* blijk van de vriendschappelijkste bedoelingen gegeven hebben door hem te bidden, zich door niets aan het twijfelen te laten brengen, maar overtuigd te zijn, dat hij (de Sultan) Keizer *Nikolaas* eeuwig dankbaar zou wezen; hij stelde in deszelfs bedoelingen het volste vertrouwen en bezwoer den graaf het hulpkorps zoo lang aan de kusten van den Bosphorus te laten legeren, tot dat *Ibrahim*-Pacha zijnen aftogt in der daad bewerkstelligd zou hebben en over den Taurus terug getrokken zou zijn. Graaf *Orloff* moet zich namelijk beklaagd hebben over geruchten welke men ten nadeele zijner regering verspreidde, en daarbij te kennen hebben gegeven, dat bijaldien het den Sultan in het geringste aangenaam was, de Russische troepen verwijderd te zien, hij zulks dit oogenblikkelijk zou doen geschieden; doch moest die wensch uit eigen beweging en niet op de aansporing van vreemden geuit worden. Dienvolgens zullen de Russische troepen nog wel eenigen tijd te Konstantinopel blijven, en admiraal *Roussin* zal, in weerwil zijner bedreigingen, bezwaarlijk slagen om hen het Turksche gebied te doen ontruimen, alvorens *Ibrahim*-Pacha over den Taurus terug is, waartoe hen zeker de Porte ijverig aandrijft."

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den 18 Junij.* Eene particuliere korrespondentie van den 28sten der vorige maand, uit Konstantinopel, door de *Augsburgsche Zeitung* medegedeeld, bevestigt ten volle dat *Ibrahim*-bassa den terugtogt had aangenomen, en dat bij het Russisch legerkorps alle toebereidselen gemaakt werden, om zoodra mogelijk den Bosphorus te verlaten. Door den admiraal *Roussin* werd op dit laatste met de meeste ijver aangedrongen, doch in overeenstemming met den Sultan en de overige gezanten, waaronder ook die van Engeland, had graaf *Orloff* verklaard, dat hij zich vooraf van de geheele ontruiming van Klein-Azien wenschte te overtuigen, opdat niet *Ibrahim*-bassa na het vertrek der Russische vloot onverwacht mogt terugkeeren. Het was dan ook uit dien hoofde dat een der adjudanten van den Russischen gezant naar Kiutabia was vertrokken.

De laatste berigten uit Griekenland ontvangen, vermelden dat de Kroonprins van Beijeren op den 18 Mei Napoli verlaten had, om met het stoomschip *Francesco*, zijne reize naar Konstantinopel en Smijrna voort te zetten. Ret Regentschap hield zich onafgebroken met de organisatie van het leger en het burgerlijk bestuur bezig. Bij het een en ander zijn vele zwarigheden te overwinnen. De ongeregelde troepen, onder den naam van Palikanen bekend, weigerden volstrekt om bij deze organisatie onder de geregelde korpsen over te gaan; zoo zelfs dat die geene welke in Griekenland geen bestaan kunnen vinden, verkozen zich naar Albanien en Thessalien, onder Turksche heerschappij, te begeven. Daar te gelijk ook de werving in een land, dat het grootste deel zijner inwoners heeft verloren moeijelijk gaat, heeft men besloten het te kort door vreemdelingen aan te vullen, en daartoe in Beijeren eene nieuwe werving geopend; welke voor eerst tien kompagnien infanterie, zes batterijen artillerie, en 4 eskadrons kavallerie moet uitleveren.

De groote raad van het kanton Zurich heeft met eene groote meerderheid het ontwerp der nieuw ontworpene bondsakte goedgekeurd, doch tevens besloten, dat hetzelve zoodra de meerderheid der kantons zich in denzelfden geest zouden hebben verklaard, aan de goedkeuring van het volk zoude worden onderworpen.

Men heeft, volgens het *Petersburger Handelsblad*, het plan om de bedding der Duna van Riga tot aan de Bolderaa door middel van dijken te bepalen, ten einde daardoor niet alleen de lage landen tegen verdere overstroomingen te beveiligen, maar ook de rivier meer diepte te geven, en alzoo de schepen in staat te stellen om met volle ladingen naar Riga te komen. Tot hiertoe moesten de schepen gedeeltelijk in de Bolderaa lossen, daar de verzandingen in de Duna de diep gaande schepen niet toelieten om die rivier op te varen.

Karel X is den 5 dezer te Töplitz aangekomen, om aldaar eenige weken te verblijven. Zoo als verhaald wordt, zou die Vorst zich niet ongeneigd verklaard hebben om de hertogin *van Berry* wederom te ontvangen, mits vergezeld van haren nieuwen gemaal; de andere leden der verbannen koninklijke familie zouden echter zich minder gunstig betoond hebben.

De Koning van Pruissen, van wien reeds vroeger gezegd was, dat hij zich naar Töplitz begeven zou, woonde den 15 dezer met geheel zijn hof buiten Berlijn, tusschen Schöneberg en Steglitz, nog de groote jaarlijksche harddraverij bij.

Van den 19den. In onze stad en hare omstreken heerscht voortdurend de diepste rust; de logementen stroomen dagelijks vol met reizigers, die zich naar de naburige Taunus-baden begeven. Behalve de Keurhessische zijn ook nog de hertogelijke Nassausche troepen van hier afgetrokken, en naar het binnenst des hertogdoms terug gekeerd.

AUGSBURG, *den 14 Junij.* Bij den naauweren band welke thans het geslacht van onzen Koning met Griekenland vereenigt, is het natuurlijk dat de meeste berigten omtrent dat land zich in Beijeren verzamelen. Onze *Allg. Zeitung* die in de laatste tijden reeds vele bijzonderheden omtrent hetzelve had medegedeeld, behelst heden weder de volgende brieven uit de zetelplaats der nieuwe Grieksche regering.

NAUPLIA, *den 22 Maart.*

De verplaatsing der Beijersche troepen is thans geschied; Kalamata, Korinthe, Lepanto, Patras met de daarbij behoorende kasteelen, Athene, Negropont en Karitene (een bevorens aan *Kolocotroni* behoord hebbend versterkt slot) zijn reeds door die troepen bezet. Overal zijn zij met onbeschrijfelijk gejuich als redders uit den diepsten nood door het ongelukkige volk ontvangen, hetwelk hun in onderscheidene oorden, met de beelden zijner heiligen, met vrouw en kinderen te gemoet toog, en bijna vocht om het geluk hen op te nemen en te onthalen. Deze maatregel is alleen toereikend geweest om de rust in het land ten grootsten deele te herstellen; slechts weinige benden doorkruisen het nog, met hunne aanvoerders naar de hoofdstad trekkende, alwaar laatstgemelden thans, op weinige uitzonderingen na verzameld zijn, om zich aan den Koning en aan de wetten te onderwerpen. Het regentschap heeft door wijze verordeningen zijn aanwezen op eene weldadige wijze aan den dag gelegd. De tevredenheid, met welke de meeste dier verordeningen door de massa des volks zijn opgenomen, bewijst dat de Grieken in geenen deele zoo onleidzaam zijn als men zich verbeeldde. Nog heeft de regering zich niet in de onaangename noodzakelijkheid gezien, om de zeer strenge wetten tot handhaving der openbare rust en veiligheid in werking te brengen. De bedaarde maar ernstige wijs, waarop de zaken bestuurd worden, de vaste en zekere gang, welke de regering in hare voorschriften en handelingen volgt, de weinige kennis welke zij van de onderscheidene partijen en derzelver hoofden schijnt te nemen, de achtbaarheid van den koninklijken naam, die in Griekenland nog te nieuw is om iets van zijnen lichtkrans verloren te hebben; de gemeenschappelijke werking van dit alles heeft den moed der stoutste partijhoofden en hunne aanhangers gebroken; geen derzelve denkt meer om openlijken wederstand, elk siddert voor den verre reikenden arm der geregtigheid, en men zou Griekenland als volkomen bevredigd kunnen beschouwen, bijaldien niet de in het duister sluipende geest van kuipen dit land bij voorkeur tot zijnen zetel scheen gekozen te hebben. Inwendig gekweekt en van buiten gevoed, zal dezelve nog menigmalen zich beijveren de beste oogmerken der regering te dwarsboomen, en er zullen misschien eenige ernstige voorbeelden noodig zijn, wanneer het eenmaal, waaraan wij niet twijfelen, de regering gelukken zal, den sluijer op te ligten, waarachter verscheidene geheimen, hoezeer dan ook onmagtige, ontwerpen harer tegenstanders verborgen liggen. Wij willen van eenen onlangs plaats gehad hebbenden oploop, onder een aantal Palikaren, voor de poorten van Nauplia, slechts daarom melding maken, ten einde boosaardige of overdrevene berigten, welke in buitenlandsche bladen steeds eene zeer bereidwillige opneming vinden, te keer te gaan. Twee à drie honderd man der ontbondene ongeregelde troepen, hadden zich omstreeks het midden der maand bij de voorstad pronia verzameld; zij waren allen ongewapend, en toen men hen vroeg wat zij begeerden, verklaarden zij gekomen te zijn om van den Koning brood of soldij te verzoeken, alzoo zij aan het uiterste gebrek ten prooi gegeven waren en thans niet meer, zoo als bevorens, op kosten van den landman konden leven. Men beloofde voor hun onderhoud te zullen zorgen, doch vermaande hen in het vervolg hunne verzoeken volgens den gewonen vorm voor te dragen. Tien dagen later verzamelde hetzelfde getal zich weder op dezelfde plaats, onder voorwendsel regt te houden over hunne gewezen hoofden, door welke zij zich verlaten en verraden waanden. De regering vond ditmaal niet goed, dezelfde sparing in acht te nemen jegens lieden, welker zamenscholing het kenmerk van trots en opruijing droeg. De sprekers der Palikaren werden gegrepen, en aan de overigen, die zich terstond verwijderden, een paar kompagnien infanterie en twee stukken geschut achter na gezonden; welke magt hen ook zonder den minsten wederstand uit den omtrek van Nauplia en Argos verdreef. Deze voor 's Konings aankomst nog zoo gevreesde Palikaren, zullen zich thans waarschijnlijk geheel verstrooijen. Sommigen zullen naar hunne woningen terug keeren; anderen zullen zich, door den nood gedrongen, naar de hun door de regering aangewezene verzamelplaatsen begeven, en misschien krijgsdienst nemen. Velen ook, die, van het begin der omwenteling de wapenen gedragen hebbende en aan het onafhankelijke en vrije leven hunner veldlegers gewoon, afkeerig zijn van de dienst der geregelde troepen, zullen zich onder stoute aanvoerders in de naburige, oorspronkelijk Grieksche provinciën (Thessalie, Macedonie) werpen, en aldaar, in strijd met de Turken, van roof en plundering leven. Deze lieden van Griekenlands-grenzen af te weren, eenige honderden uit Turkije binnen gedrongen roovers, als ook een paar honderd Turksche Albanezers en Kretenzers, die na *Capo d' Istria's* dood door eenige partijen in soldij genomen waren, uit het land te verdrijven, wordt vervolgens de taak der regering en met derzelver vervulling zal men waarschijnlijk de inwendige bevrediging van Griekenland voltooijen. De reeds begonnen organisatie van het leger, de misschien hoogst noodige oprigting eener gendarmerie zal het aanzien der regering volkomen herstellen en elke poging van binnen of buiten, om de openbare orde en rust te storen, in de geboorte verstikken.

Den 3 April. De tot de Grieksche dienst in Beijeren geworvene vrijwilligers, die den 1 April te Nauplia aangekomen zijn, moeten als de steun van het Grieksche leger voor alle wapensoorten beschouwd worden, en het is zeer te wenschen, dat de werving nog lang en met even gelukkige keus voortgezet worde. De aangekomen troepen zijn over het algemeen wel gevormde en goed gekleede lieden; de twee eskadrons lanciers kunnen met de fraaiste troepen vergeleken worden, die men immer bij eenige armee gezien heeft. (Hierna spreekt de brief over eenige bedenkingen voor en tegen de pracht der uniformen). Ook op de vestiging eener aanstaande hoofdstad voor Griekenland schijnt de regering hare oplettendheid gevestigd te hebben; eene kommissie, zaamgesteld uit verscheidene bouwkundigen en eenen arts, heeft zich reeds naar Athene begeven, en zal ook, naar men zegt, de landengte van Korinthe bereizen. Ik behoud mij voor, in een volgend berigt, over de keus der beste plaats tot het bouwen eener hoofdstad, mijne denkbeelden op te geven, en bemerk nu slechts bij voorraad, dat nog voor de aankomst des Konings de nationale vergadering te Nauplia het eenstemmige besluit genomen had, dat de aanstaande hoofdstad van Griekenland op den Isthmus van Korinthe aangelegd worden en den naam van *Ottonia* erlangen zou.

Overigens heeft in Griekenland eene verandering van ministerie plaats. *Tricupis* is president van den raad en minister van 's Konings huis geworden; *Maurocordato* is tot minister voor financien en ad interim voor oorlog benoemd; *Coletti* voor de marine; *Psyllas* voor binnenlandsche zaken; *Praides* voor de justitie, en *Polizoides* tot president van Napoli.

ENGELAND.

LONDEN, *den 19 Junij.* Maandag avond zijn de reeds aan het huis der gemeenten voorgedragen resolutien, betrekkelijk de vernieuwing van het charter der Oost-Indische compagnie, ook aan hunne lordschappen medegedeeld, en is door graaf *Grey* de dag van Vrijdag over acht dagen bepaald tot het in overweging nemen derzelve.

Dien zelfden avond heeft men in het huis der lords, na eene korte tegenstribbeling van lord *Lyndhurst*, overeenkomstig de motie van den lord kanselier, zich in comité begeven over de bill ter wijziging van de bestaande wetten ten opzigte van de uitoefening van het plaatselijke regt, tot welke wetten, zonder merkelijke wijziging, wegens de daarmede gepaard gaande kosten, het toevlugt nemen voor de mindere klassen niet mogelijk is. Aanstaanden Vrijdag zal het beraadslagen in comité over deze bill verder voortgezet worden.

In het huis der gemeenten is gisteren avond eene motie van den heer *Fryer*, verlangende in de tegenwoordige graan-wetten eenige veranderingen daar te stellen, met 72 tegen 47 stemmen verworpen.

Gisteren en eergisteren avond zijn in het laatstgenoemde huis, betrekkelijk de overweging in comité van de bill ter wijziging van de kerkelijke bepalingen in Ierland, groote vorderingen gemaakt, daar op beide die avonden zeventig clausulen dier bill achtereenvolgend afgehandeld en met geringe woordelijke verbeteringen doorgegaan zijn.

Z. M. heeft gisteren avond een groot diner bijgewoond, hetwelk door den hertog *van Wellington*, ter herinnering aan den slag van Waterloo, aan een zeventigtal generaal- en stafofficieren, welke in dien slag tegenwoordig geweest zijn, gegeven is. Het mede bijwonen van dit maal door den Koning, in de tegenwoordige voor het ministerie hagchelijke oogenblikken, heeft in deze hoofdstad veel opzien verwekt.

Op de hoogte van Blackpool, in het graafschap Lancaster, zijn, ten gevolge van den verschrikkelijken storm van Dingsdag en Woensdag ll., tien grootere of kleinere schepen verbrijzeld geworden. Gelukkig is echter van allen, met uitzondering van een derzelve, het scheepsvolk nog gered.

Eergisteren werd ter beurze veel gesproken van de onmiddellijke opening eener leening voor de 20 millioen p. st., als schadevergoeding aan de belanghebbenden bij de emancipatie der negerslaven in de Britsche kolonien in West-Indie toegezegd; en dit werkte zeer nadeelig op de geldmarkt. Gisteren vernam men, dat in de tegenwoordige crisis de ministers nog niet aan het openen dier leening dachten, en dit gaf dadelijk wederom eenige opbeuring aan de fondsen.

Bladen, die gehouden worden als de zaak van het ministerie geheel toegedaan, hebben zich dezer dagen zeer vinnige aanvallen veroorloofd tegen het Huis der Lords, waar, zoo als bekend is, onlangs de meerderheid zich tegen de ministers heeft verklaard. Dit heeft aanleiding gegeven tot een betoog, in een avondblad van eergisteren te vinden, waarin aangetoond wordt, hoe onmisbaar voor 's lands welzijn eene goede verstandhouding tusschen beide Huizen van het Parlement is; hoe het de pligt van het Hoofd van den Staat is, indien ongelukkiglijk tusschen die twee ligchamen verschil rijst over een beginsel, gebruik te maken van de middelen, die de constitutie hem daartoe aan de hand geeft, en onder anderen bestaan in het maken van een aantal nieuwe pairs; en hoe, alvorens tot dit zeer gewaagd middel over te gaan, onderzocht moet worden, of het Huis der Gemeenten wezenlijk het gevoelen en het verlangen der Natie vertegenwoordigt, en de volkstem moet worden gehoord, door het ontbinden van het Huis der Gemeenten. Voorts wordt in dit artikel verzekerd, dat het tegenwoordig Huis der Gemeenten geenszins aan de verwachting des volks voldoet, en dat ook de ministers niet in 's volks gunst staan. „ De Lords, zoo wordt daarin verder gezegd, mogen ongelijk hebben; een nieuw Huis der Gemeenten moge de besluiten van het tegenwoordige bevestigen; maar daar de eenige reden voor het verbreken van het evenwigt der constitutie, door eene gedwongene benoeming van pairs, kan zijn, dat het Huis der Lords in tegenstand is met de Natie, zoo behoort dan de Natie stem in deze zoo hoogst belangrijke zaak te hebben en haar de gelegenheid worden gegeven, door het ontbinden van het Huis der Gemeenten, om te kunnen verklaren, of zij al dan niet haar vertrouwen blijft stellen in de personen, die haar thans vertegenwoordigen. De Natie, en niet de Ministers, moet dit geschil beslechten. Wat men bij een te verwachten strijd tusschen de twee takken van wetgeving moge ondernemen, de eerste stap moet het ontbinden van het Huis der Gemeenten zijn."

De graaf *van Winchilsea* gevraagd hebbende, of de ministers voornemens waren nieuwe maatregelen te nemen tot het afschaffen der politieke unien in Groot-Brittanje, die hij meende dat op de zeden en gewoonten van het volk een uiterst nadeeligen invloed hadden, heeft lord *Grey* geantwoord, dat voor het oogenblik de bestaande wetten voldoende waren om de veiligheid en binnenlandsche rust te verzekeren. Tevens heeft lord *Eldon* zich beklaagd over de menigte oproerige schotschriften, die dagelijks ongestraft worden uitgegeven, en over de onachtzaamheid der Regering in het vervolgen der schrijvers daarvan. Lord *Melbourne* verdedigde het Bestuur ten dien opzigte en betoogde, hoe dikwerf door regterlijke vervolgingen de aandacht van het publiek uitgelokt werd op geschriften, die anders in vergetelheid bleven. Ook werd door lord *Segrave* gezegd, dat de behoudende klubs, die der torypartij, de oorzaak waren van het voortduren der politieke unien, wat echter stellig door lord *Eldon* tegengesproken werd.

Maandag avond heeft zich eene commissie uit het Huis der Gemeenten naar dat der lords begeven, om het de besluiten wegens de charter der O. I. Compagnie te brengen. De lords hebben besloten, die zaak den 28 dezer in overweging te nemen.

Het Huis der Gemeenten is gisteren avond met de wet op de hervorming der kerk in Ierland tot het 90ste artikel gevorderd, na eene zeer belangrijke discussie over het al of niet voegzame, om aan bisschoppen zitting in het Parlement te geven. Een voorstel, om de Iersche bisschoppen daarin voortaan niet toe te laten, is zonder gevolg gebleven.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 16 Junij.* Men verzekert, dat een courier de tijding heeft aangebragt, dat er te Napels een komplot is ontdekt, waarin 20 onderofficieren van het garnizoen zouden gewikkeld zijn, die dan ook gearresteerd waren. Twee der hoofden van de onderneming, waarvan de een de zoon is van den generaal *Ross*..., hebben zich voor het hoofd geschoten. Dit komplot zou in verband staan met dat van Sardinië, hetwelk ook bij tijds ontdekt is geworden.

Van den 18den. De kamer der afgevaardigden heeft hare zitting van gisteren geheel besteed met de behandeling van het door de kamer der pairs gewijzigde ontwerp van wet betreffende het lager onderwijs. De kamer der afgevaardigden had, bij hare eerste beraadslaging over dat ontwerp, de bepaling verworpen dat de geestelijken in elke gemeente van regtswege leden van de commissie van toezigt over de scholen zouden zijn; de kamer der pairs daarentegen heeft die bepaling weder in het ontwerp gebragt, en dat punt moest dus beslist worden. De commissie van onderzoek heeft nu als eenen middenweg voorgeslagen om de geestelijken het regt van zitting toe te kennen, doch om tevens de bevoegdheid der schoolcommissien te bekrimpen, ten einde den nadeeligen invloed, dien zij mogten uitoefenen, te beperken; welk amendement na lange en warme discussien is aangenomen.

In de zitting van heden heeft de maarschalk *Clauzel* aan het ministerie inlichtingen gevraagd omtrent de plans met Algiers, en wel bepaaldelijk omtrent hetgeen op de ten dien aanzien door de vreemde gouvernementen gedane vragen door het onze geantwoord zij. De minister van oorlog heeft hierop hoofdzakelijk geantwoord, dat het gouvernement nimmer met eenige mogendheid eene verbindtenis heeft aangegaan om Algiers te ontruimen; dat men dus volkomen vrij kan handelen, naar mate de eer en het belang van Frankrijk zulks vorderen; dat men wijders nimmer aan eene ontruiming heeft gedacht, en het integendeel uit de genomene maatregelen blijkt, dat men veeleer het voornemen heeft om de volkplanting zoodanig te bevestigen, dat dezelve van buiten niets te vreezen heeft; dat het gouvernement ook den aanbouw zooveel mogelijk wenscht te bevorderen, en indien zich eene maatschappij daartoe mogt vereenigen, deze de ruimste bescherming zoude genieten, maar dat het bestuur zich daarmede niet wel kon inlaten, dat het gouvernement omtrent de uitbreiding der volkplanting, en wel bepaaldelijk omtrent de noodzakelijkheid om nog andere punten op de noordkust van Afrika te bezetten, nog geen bepaald stelsel had aangenomen; dat men thans de drie gewigtigste plaatsen bezat, maar dat men welligt ter uitbreiding en verdediging nog een of twee andere punten in bezit zou nemen, hetwelk echter nog geheel onzeker was.

De maarschalk *Clauzel* heeft hierop zijn genoegen betuigd over de ontvangene inlichtingen, als voldoende ter bevestiging van het openbaar vertrouwen, waardoor aan de volkplanting die ontwikkeling kon gegeven worden, welke haar eenmaal eene bron van welvaart voor Frankrijk kon maken.

De Engelsche gezant, lord *Granville*, is hier gisteren, na eene vrij lange afwezigheid, teruggekeerd.

Ten gevolge van eene met Engeland deswege getroffene overeenkomst, zal voortaan dagelijks eene brievenmaal uit Parijs en Londen vertrekken, welke binnen den tijd van 36 uren zal worden overgebragt.

Het gouvernement heeft tijdingen ontvangen uit Konstantinopel tot den 29 Mei, welke volgens de ministeriële dagbladen behelzen, dat het Egyptische leger op dat tijdstip in vollen aftogt was, en waarschijnlijk met half Junij den Taurus zou zijn overgetrokken; *Ibrahim*-pacha had den 24 Mei Kiutahia verlaten. Graaf *Orloff* had niet geaarzeld te erkennen dat, dewijl de vrede gesloten was, de Russische expeditie doelloos was geworden, en men verwachtte dus dat de Russische troepen den Bosphorus zouden verlaten, zoodra graaf *Lieven*, die zich naar klein-Azie had begeven om zich van den aftogt der Egyptenaren te verzekeren, te Konstantinopel zoude zijn wedergekeerd. Reeds waren de naar de Dardanellen gezondene Russische officieren van de genie teruggeroepen, en de Turksche loodsen van de Russische schepen wederom aan wal gezet. Het Fransche eskader hield zich steeds in de nabijheid van Smirna op, doch het Engelsche had zich nog niet met hetzelve vereenigd.

Van den 21sten. Niets is nog beslist nopens de ontbinding der Kamer, niettegenstaande zij het ontwerp der deliberatien van de gisteren gehouden Ministerraad heeft uitgemaakt: de heeren *Guizot* en *de Broglie* drijven tot dien maatregel aan; de heer *Thiers* verklaart zich er tegen, en bij laat den maarschalk *Soult* de mogelijkheid bespeuren dat de tegenwoordige kamer de tot de Parijssche vesting, versterkingen benoodigde fondsen goedstemme, terwijl hij daarentegen van eene nieuwe kamer desweges niets hoegenaamd zoude verkrijgen kunnen. Ook is er verschil geweest over de vraag of de zittingen al dan niet met eene vergadering, door den Koning gepresideerd, zoude besloten worden. Het klein getal der te Parijs gebleven gedeputeerden zal welligt eene sterke drangrede zijn om zich van dien maatregel te onthouden.

Stelligerwijze weet men, dat de hertogin *van Berry* voornemens is eene gewigtige verklaring wereldkundig te maken, zoodra zij den voet op vrijen grond zal gezet hebben. Eene vrouw van haar karakter en van haren rang zal zich niet verlagen met daadzaken te verbloemen noch met dezelven te verduisteren. Wat zij zal bekend maken zal waarheid zijn, en eindelijk zal men op iets stellig zekers kunnen afgaan.

NEDERLANDEN.

BREDA, *den 21 Junij.* Van wege het departement van oorlog is, aan de gouverneurs der provincien kennis gegeven, dat eerstdaags aan een gedeelte van het leger te velde, verlof tot absentie zal worden verleend, terwijl er, zooveel mogelijk, zal getracht worden het vertrek der verlofgangers op onderscheidene dagen te stellen, ten einde de wegen, overvaarten en middelen van transport niet te overstelpen. Daar zulks evenwel eene zeer groote beweging van troepen zal veroorzaken, heeft men het noodzakelijk geacht, om de vereischte maatregelen te nemen tot het bewaren der goede orde, zoowel op ieder van de voornaamste punten van overvaart der rivieren, als langs de groote wegen. De gemeente-besturen zijn uit dien hoofde verzocht, om, zoo in het belang van de dienst als ter handhaving van de rust en orde in hunne stad of gemeente, zoodanige voorzorgen en maatregelen te nemen, als het geschiktst aan hen zullen voorkomen, ten einde, bij de aankomst of het doortrekken der verlofgangers, alle mogelijke hinderpalen, welke zich in deze mogten opdoen, uit den weg te ruimen.

's GRAVENHAGE, *den 20 Junij.* Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden is gisteren avond ten 10 ure alhier uit Berlijn terug gekomen.

De kolonel ter zee *Koopman* is alhier aangekomen en, even als de kolonel *de B*... gisteren ter audientie bij Z. M. den Koning geweest.

Van den 22sten. Z. K. H. de Prins *van Oranje* is gisteren avond uit het leger te de residentie aangekomen. Er schijnen bepalingen te zijn gemaakt om de officieren en onder-officieren, die vrijwillig in de gelederen der schutterij dienen, ook met groot verlof naar hunne haardsteden te doen vertrekken.

Heden zijn hier binnengemarcheerd ruim twee honderd man ongewapende infanteristen, voormaals behoord hebbende tot de negende afdeeling infanterie, doch thans bij de tweede afdeeling overgeplaatst. Die manschappen hebben uitgemaakt een gedeelte der garnizoenen van de forten Liefkenshoek en Lillo, hebben een zeer manhaftig weerstand ... komen en zijn alle lotelingen der ligting van de nationaile militie van de jaren 18.. 1827 en 1828, welke in Zuid-Holland te huis behooren en met onbepaald verlof naar hunne haardsteden terug keeren. Dezelve zijn, voor eenen dag, bij de burgers alhier ingekwartierd.

De Belgische dagbladen van den 19 Junij deelen de volgende berigten mede:

„ Uit Verviers schrijft men van den 14 dezer: Alhier hebben dezer dagen, ongeregeldheden plaats gehad, ter gelegenheid van het geven van eene charivari (ketelmuzijk) aan eene weduwe, die een tweede huwelijk heeft aangegaan, hetwelk aan ... burgers mishaagde. De politie tusschenbeide gekomen zijnde, deed de menigte uit elkander gaan; doch naauwelijks had de politie zich verwijderd, of de menigte verzamelde zich weder voor dat huis en het geweld begon op nieuw. De vertoornde gehuwden wierpen intusschen met steenen, stukken van fleschen en van kruiken onder de menigte, kwetsten verscheidene personen, onder anderen een meisje van 14 à .. jaren, welke heden morgen aan de gevolgen van die wonden is overleden. Dagelijks ziet men de treurige gevolgen van de buitensporigheden in het geven van eene ketelmuzijk, en evenwel schijnt ons bestuur buiten staat om dezelve te verhinderen."

„ Uit Antwerpen klaagt men van den 16 dezer over de weinige voordeelen, welke Frankrijk aan Belgie vergunt, en schrijft men: „ Wij vinden in *de Union* een nieuw bewijs van de vijandelijke maatregelen van Frankrijk, betrekkelijk den Belgischen handel, de Belgische nijverheid en den landbouw. Doch nopens dit belangrijk onderwerp zegt *le Journal d'Anvers* hebben wij altijd beweerd, dat Frankrijk geene enkele opoffering zal doen dan met groote winsten of belooningen. (Dit dagblad schijnt dus begrepen te hebben, dat Frankrijk niets dan eigenbelang bezielt; doch zou het ook niet begrijpen, dat Frankrijk Belgie reeds als een wingewest beschouwt?) Het stelsel van den heer *St. Cricq*, hetwelk dat van de groote meerderheid der Fransche kamer, en van den Franschen handel is, is geheel strijdig met onze handelbelangen. Den handel in kant van Vlaanderen is door Frankrijk eenen nieuwen slag toegebragt. De Fransche tolbedienden zijn waakzaam geworden, en hebben voor meer dan 50,000 fr. aan kant in beslag genomen. Deze koopgoederen waren voor rekening van een handelshuis te Lyon afgezonden. De koopman heeft een proces met de douaniers begonnen, en de regtbank te Parijs heeft uitspraak gedaan, dat de koopgoederen zouden worden teruggegeven, doch dat men evenwel zou voortgaan, om al de *kant* van toen, uit Belgie komende, aan te houden."

„ Te Gend hebben Maandag, bij gelegenheid van het begraven van een jong mensch die dezer dagen om zijne politieke denkwijze mishandeld en aan de gevolgen daarvan overleden is, weder eenige ongeregeldheden plaats gehad. Vele zijner vrienden waren ter kerk gekomen, om zijne lijkdienst bij te wonen, en van daar weg gaande, door eenige jongens met steenen geworpen. Vervolgens was hieruit twist ontstaan met de zoogenaamde patriotten, en eene bijeenkomst bepaald, om de zaak gewapender hand te beslechten. De plaatselijke kommandant heeft dit weten te beletten; doch men vreest voor nieuwe wanorden."

Een der Duitsche bladen behelst ter gelegenheid van de aanwezigheid eener Russische krijgsmagt te Konstantinopel de volgende geschiedkundige herinnering:

„ Het is niet voor de eerste reis, dat eene Russische hulpvloot voor Konstantinopel verschijnt. Reeds in 1798 had het zelfde plaats. Toen namelijk generaal *Buonaparte* Egypte bezet had en in Syrie doordrong, terwijl de Franschen van uit Italie en de Jonische eilanden de tegenover liggende Ottomannische bezittingen bedreigden, riep Sultan *Selim* den bijstand van *Paul I* in, die denzelven verleende. Den 24 Augustus kwam eene Russische vloot, uit 6 linieschepen, 6 fregatten en 4 kleinere schepen bestaande, ... stukken voerende en met 7800 koppen, waaronder 1... man landingstroepen, bemand, voor Bujukdere in den Bosphorus ten anker, ten aanzien van eene ontelbare menigte die de Europesche en Aziatische kust bedekte en met nieuwsgierige blijdschap de Russische vloot aangaapte; welke weinige jaren te voren onder denzelfden bevelhebber, admiraal *Uschakow*, tweemalen achtereen de Turksche vloot verslagen had. Zelfs de Turksche Groot-Admiraal ontving zijnen voormaligen overwinnaar met *voorkomende* beleefdheid. De Russische admiraal bleef tot omstreeks het midden van September in de wateren van Konstantinopel, om de uitrusting af te wachten van een Turksch smaldeel van 14 zeilen, dat zich onder zijne bevelen moest stellen. Alstoen verlieten de vereenigde vloten de Dardanellen en namen gemeenschappelijk deel aan de krijgsverrigtingen tegen Frankrijk, zoo wel aan de kusten van Napels als op de Jonische eilanden, welke veroverd, en in eene republiek onder Russische en Turksche bescherming veranderd werden. Een Bondgenootschap tusschen Rusland en Turkije is dus geenszins iets zoo nieuws en onnatuurlijks als de Franschen zulks willen doen voorkomen."

ROTTERDAM, *den 20 Junij.* In onze Stads-Courant is door Schipper *W. E. Klijndijk*, gevoerd hebbende het Tjalkschip *Jantjedina*, van Delfzijl, den .. Junij laatstleden alhier aangekomen, eene openlijke betuiging zijner dankbaarheid geplaatst, voor het edelmoedig gedrag, door den Deenschen kapitein *Jacob Möller*, voerende het brikschip de *Magdalena Frederika*, van Kiel, te zijnen opzigte betoond, die hem, toen hij op 96 Eng. mijlen van Hornsrif in de Noord Zee zijn schip in zinkenden staat verlaten moest, in levensgevaar met zijnen stuurman en jongen heeft opgenomen, waarbij gezegde kapitein *Möller* zelve zijne boot, trossen enz. heeft verloren, vervolgens hem te Grimsbij aan land gezet, bij den Hollandschen consul bezorgd en nog bovendien van eenig reisgeld voorzien heeft. Schipper *Klijndijk* heeft gemeend, openlijk zijne erkentenis te moeten betuigen, opdat het edel gedrag van zijnen redder alom de welverdiende hulde ontvangen moge.

DORDRECHT, *den 21 Junij.* Te Gorinchem heeft men gisteren morgen het officiele berigt ontvangen, dat aldaar op morgen van onze dappere verdedigers der Antwerpsche citadel ongeveer 1000 man met stoombooten uit Middelburg zullen worden aangebragt; en zijn sedert door de burgerlijke en militaire autoriteiten te Gorinchem met den meesten spoed de maatregelen volvoerd om aan de ontvangst en het verblijf dier manschappen gedurende twee dagen allen mogelijken luister en feestglans bij te zetten. Op den tweeden dezer dagen zal in den Stads Doelen te Gorinchem een prachtig diner aan de heeren officieren worden gegeven.

Zeer waarschijnlijk zullen de bedoelde manschappen heden avond langs deze stad passeren. Van hier houden zich, op uitnoodiging van den kommandant te Gorinchem, een twintigtal muzijk-liefhebbers, onder directie van den kapelmeester *Jan de Bruin* gereed om op het eerste teeken zich derwaarts te begeven, ten einde de ontvangst dier manschappen luister te helpen bijzetten.

LEEUWARDEN, *den 24 Junij.* Het volgende is een brief, geschreven uit het Leger te Velde, den 18 Junij 1833.

„ Met verwondering en tevens met verontwaardiging hebben wij vernomen, dat eenige verlofgangers, en wel bepaaldelijk vrijwilligers, zich te Utrecht en elders zouden uitgelaten hebben, als of men hen *gedwongen* had, met verlof te gaan, of wel hen had afgedankt en weggezonden, zonder hun eenig blijk van tevredenheid te geven, of hen voor hunne goede diensten en opofferingen te bedanken. Dit zijn *loutere* verzinsels, vermoedelijk uitgestrooid, om hun weinig geregeld gedrag op de wegen te verontschuldigen.

„ Vooreerst is het gaan met verlof *geheel vrijwillig*; en nog vele onzer zouden wenschen, in dezelfde gunst te mogen deelen, om onze vrienden en magen te gaan omhelzen, en, op ons gemaak, in hun midden eens te kunnen uitrusten en ons verlustigen; doch ook *wij* hopen onze beurt te zullen krijgen, hoezeer wij dan niet zóó gelukkig zijn geweest als die schreeuwers en klagers. Het is er ook al ver van af, dat wij, of ook zij, zouden *afgedankt* zijn; het is slechts een verlof, dat hun gegeven is zonder tijdsbepaling voor de terugkomst. Elk heeft zijne wapens, enz. medegenomen, even als ter gelegenheid der veertiendaagsche verloven, die dezen winter en den voorgaanden zijn gegeven, heeft plaats gehad; en elken verlofganger is aangezegd, zich gereed te moeten houden, om bij de *Allereerste* oproeping weder onverwijld en met spoed zijn korps te rejoigneren.

„ Wij ten minste willen, na zoo vele opofferingen, tot het laatste toe volhouden, en kreunen ons dan ook aan deze schreeuwers en leugenaars niet; willen zij zich voor afgedankt houden (hoezeer hun *het tegendeel* bij hun vertrek is gezegd,) dat kunnen zij, maar *wij* hadden als dan wel gewenscht de *gunst* te mogen genieten, die zij verkregen hebben, doch thans schijnen te versmaden en als een beregt, dat hun is aangedaan willen doen voorkomen."

Ingevolge eene in de *Staats-Courant* voorkomende aankondiging, zijn, tegen den aanstaanden Winter-Cursus, die met den eersten October begint aan 's *Rijks Veeartsenijschool* te Utrecht, eenige plaatsen open, die aldaar de lessen *voor eigen rekening*, mogten willen bijwonen.

Zij, die aldaar als kweekelingen verlangen geplaatst te worden, moeten zijn:

1. Niet beneden *zestien* en niet boven *twee en twintig jaren* oud.
2. Gezond van gestel en zonder ligchaamsgebreken.
3. Van onbesproken zedelijk gedrag, en
4. Grondig ervaren in het lezen, schrijven en rekenen.

De kweekelingen genieten aan gemelde School kost, inwoning, bewassching en onderhoud hunner kleeding, tegen betaling van een kostgeld van *Vier Honderd Gulden* 's jaars; zij brengen echter voor eigen rekening eenig linnengoed en ontleedkundige werktuigen mede, terwijl hun bovenkleeding van wege de School wordt gegeven.

Zij, die omtrent een en ander nadere inlichtingen begeeren, kunnen dezelve schriftelijk verzoeken aan den heer *A. Numan*, Directeur der genoemde School; zullende de personen die bepaaldelijk verlangen geplaatst te worden, zich daartoe schriftelijk bij de Administratie voor de Nationale Nijverheid behooren aan te melden voor den eersten September aanstaande.

Volgens ingekomen berigt is, op den 11 dezer, ook in de veenen gelegen onder de gemeente Vledder provincie Drenthe brand ontstaan, welke aldaar door het vernielen van vele boekweit akkers en het verbranden van eene groote hoeveelheid turf zeer aanmerkelijke schade heeft aangerigt. Eene enkele weduwe heeft bij de 80 dagwerken turf verloren, terwijl haar 2½ bunder boekweitland is vernield.

Het monster-mortier, hetwelk bij het beleg van het kasteel van Antwerpen door de Belgen gebruikt is geworden, is in den namiddag van den 19den, terwijl men daarmede in het kamp van Brasschaet proeven deed, gesprongen. Het was met 25 (oude) ponden buskruid en een kogel van 1000 pond geladen, en men had zich gevleid dien kogel daarmede tot op 2000 Ned. ellen afstand te zullen kunnen werpen. Bij het springen van den mortier is een stuk daarvan, hetwelk 1000 ponden woog, tot op 17 Ned. ellen afstand geworpen. Geheel de staf van de 4de divisie was bij deze proefneming tegenwoordig, doch al de officieren daarvan hadden zich, even als de kanonniers, op zulk een afstand begeven, dat niemand gekwetst is geworden.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen: Den 18 Junij, het Galjasschip *Maria Louise*, kapt. J. F. Smith, met Hout van Dantzig. — Den 19 dito, de tjalkschepen *de 6 Gebroeders*, kapt. R. de Haan, en *Everdina*, kapt. T. D. van Wijk, beide ledig van Amsterdam. — Den 20 dito niets. — Den 21 dito, het brikschip *Sex Sodekinde*, kapt. A. Birck, met Hout van Noorwegen; het sloepschip *Oxnebjurg*, kapt. N. Erichsen, met Steenkolen van Newcastle. — Den 22 dito, het barkschip *Fem Sostere*, kapt. M. S. Bjonness, met Hout van Noorwegen.

Uitgezeild: Den 15 Junij, het sloepschip *Minde*, kapt. M. Laarsen, en het schonerschip *Orwell*, kapt. R. Cubitt, beide met Boter naar Londen; het smakschip *Cornelia*, kapt. R. A. Oortjes, in Ballast op avontuur. — Den 16 dito, het barkschip *Sophie*, kapt. P. J. Arbo, en het kofschip *Concordia*, kapt. J. A. Keun; beide in Ballast naar Noorwegen; de kofschepen *de Jonge Cornelis*, kapt. H. T. van Slooten, en *Margaretha Hendrika*, kapt. S. A. van der Werff, beide in Ballast op avontuur. — Den 17 dito, het smakschip *de Twee Broeders*, kapt. H. Bruns, in Ballast op avontuur. — Den 18 dito, de kofschepen *Jacoba*, kapt. E. M. de Jong, en *Ijpe*, kapt. J. C. Carst, beide in Ballast op avontuur. — Den 19 dito, de kofschepen *Concordia*, kapt. J. H. Nagel, en *Concordia*, kapt. O. P. Smith, beide in Ballast naar Liverpool; het barkschip *Frantz*, kapt. C. Falckenberg, en het brikschip *Amphion*, kapt. S. Thodsberg, beide in Ballast naar Noorwegen; de smakschepen *Alida*, kapt. H. B. Drok, en *Jantina*, kapt. K. E. Vos, beide in Ballast op avontuur. — Den 20 dito, de kofschepen *Catharina*, kapt. J. H. Middel, en *Margaretha*, kapt. T. Mulder, beide in Ballast naar Liverpool; het tjalkschip *Anna Elizabeth*, met Stukgoed naar Amsterdam, was als bijlegger binnen; de tjalkschepen *de 6 Gebroeders*, kapt. R. de Haan, en *Everdina*, kapt. J. D. van Wijk, beide met Pannen naar Hamburg.

MENGELWERK.

DE NEDERLANDSCHE ZANGER VRUGT.

Breda 15 *Junij*. Ook onze stad heeft het genoegen gehad den voortreffelijken Nederlandschen Zanger VRUGT in haar midden te hebben, en bij een, eergisteren door hem gegeven, Concert deszelfs kunsttalent te bewonderen. Reeds bij het eerst door hem gezongen Aria uit *Joseph in Egypte* was elk getroffen door de welluidendheid en den omvang zijner stem, ofschoon, om die volkomen te doen uitkomen, het locaal van onzen schouwburg veel te wenschen overlaat. Het gevoelvolle zijner voordragt van het *Schottisch Lied*, het *Lied der Freude* en het aria *Sehnsucht der Liebe* was verrukkend. Maar niets overtrof het overheerlijk gezang van het Hollandsch lied *bij het graf van Maria*, waarvan de uitmuntende muzijk vervaardigd is door den Heer J. B. VAN BREE. Het hart smelt weg bij de roerende toonen van ADOLF, waar hij zijne smart uitdrukt over het verlies zijner geliefde MARIA; maar eensklaps, en als bij verrassing, wordt de ziel in verrukking opgevoerd, waar het denkbeeld aan het wederzien in de eeuwigheid de toonen des Zangers met eene hemelsche kracht schijnt te bezielen. Inderdaad VRUGT bezit meesterlijk de gave om in zijne heldere stem, door alle toonleidingen heen, eene volmaakte zuiverheid te bewaren, en aan dezelve elke kleur (zoo men het dus noemen mag) te geven, welke het onderwerp vordert. Met de voordragt van het Volkslied van TOLLENS werd de avond besloten. Ook dit heeft, gelijk overal, zoo als de Duitschers, in navolging van de Franschen, zouden zeggen, *furore gemaakt*; en waarlijk, VRUGT spreidt er al den rijkdom zijner stem in ten toon, terwijl de juistheid, waarmede hij de woorden uitbrengt en het opwekkende van het onderwerp, niet nalaten kunnen elk vaderlandslievend publiek in vervoering te brengen. Wij hopen, dat deze Hollandsche Virtuoos zijne heerlijke stem lang moge behouden, en dat het hem niet aan aanmoediging zal ontbreken om zijn muzijkaal talent verder te ontwikkelen. Wij voegen er den wensch bij, dat onze Dichters en Componisten den Zanger in staat mogen stellen, om voort te gaan het vooroordeel weg te nemen, alsof onze Hollandsche taal minder welluidend is voor den zang, een vooroordeel, 't welk reeds buitenlands verdwenen is, en overal verdwijnen moet, waar VRUGT zich in die taal doet hooren.

WAREN OOIT DE GRAVEN VAN HOLLAND, RECHTENS, HEEREN VAN FRIESLAND?

't Zal den Lezer bekend zijn, dat wij bereids in twee der Jaarboekjes, uitgegeven door het Friesch Genootschap voor Geschied-, Oudheid- en Taalkunde, te weten: in die voor 1831 en 1833, aangevangen hebben een kort Overzicht van de geschiedenis van *Friesland* te leveren, hetgeen wij hopen allengskens voort te zetten, zoo de Hemel ons daartoe tijd en krachten geeft. In § 5 van het tweede tijdvak (*Jierb. f.* 1833, *XV*, *XVI*,) zeiden wij: dat het eene fabel is, dat de *Friezen* Keizer KAREL *den grooten Rome* hebben helpen innemen; eene fabel, even valsch als de welbekende Bulle van dien Keizer en de daarin vervatte instelling van het Potestaatschap; dat evenwel die Bulle scheen vervaardigd te zijn geworden vóór den tijd van den Graaf van *Holland*, WILLEM II, Roomsch-Koning, aan wien zij door de *Friezen* als een echt stuk is aangeboden geworden, en die haar, benevens de daarin vervatte voorrechten, bekrachtigd heeft. — En (voegden wij er bij) sedert die bekrachtiging, hebben de *Friezen* zich met recht (dunkt ons), ten einde hunne vrijheden staande te houden, op haar beroepen, ofschoon dan ook WILLEM den Brief van KAREL niet in den zijnen heeft laten invloeien.

Wij konden dáár de bewijzen, voor het geen wij er stelden ten opzichte van het aanbieden der Bulle aan den Roomsch-Koning enz., niet geven, evenmin als wij die, voor eenige (hoegenaamde) andere stelling in ons Overzicht, aanbieden mochten. Dat ware met den aard en de bedoeling van ons Overzicht strijdig geweest. Hier echter willen wij dit (met een enkel woord) doen.

Wij beroepen ons dan, in de eerste plaats, op den kundigen en ijverigen VAN WIJN, in zijne *Bijvoegsels en Aanmerkingen op de Vaderlandsche Historie van* J. WAGENAAR, *Ie Stuk*, *bladzijde* 107 *en volgende*; en, in de tweede plaats, op den niet minder kundigen A. KLUIT, die, in zijne *Historie der Hollandsche Staatsregering*, *tot aan het jaar* 1795, *Ve Deel. bladzijde* 52 *en volg.*, het, zoo niet zeker, toch hoogst waarschijnlijk gemaakt heeft, dat voorzegde Bulle is bekend geweest aan den Dichter en Geschiedschrijver MAERLANT, den tijdgenoot van den bekenden MELIS STOKE, (de eerste een *Vlaming*, de tweede een *Hollander*,) en alzoo vóór 1300 bestond.

De Bevestigingsbrief van den Roomsch-Koning is van het uiterste belang, om dat dezelve Roomsch-Koning ook Graaf van *Holland* was, en alzoo, in de eerstgenoemde waardigheid, zijne eigene rechten en aanspraken als Graaf van *Holland*, voor zooverre die niet met de Bulle van KAREL (of liever met het hem aangeboden (echt of onecht) stuk) overeenkwamen, te niet deed, zoo voor zich (natuurlijk) als voor zijne Opvolgers. Wij herhalen dus ook nu: sedert 1248 hebben de Graven van *Holland* geen het minste recht op de heerschappij over *Friesland* meer gehad, tenzij de *Friezen* hen, of een hunner, vrijwillig tot Potestaat hadden willen kiezen, of gekozen hebben.

Maar hoe brengt men dien Voorrechtsbrief van WILLEM overeen met den brief van SICKE SJAERDAMA, te vinden in de *Chronijck* van WINSEMIUS, fol. 169?

Wij mogten, eerstelijk, antwoorden: daar die brief een valsch stuk schijnt, is er geene overeenbrenging noodig; merkende wij echter aan: dat de valschheid van dat stuk niet volgt uit de jaarteekening bij WINSEMIUS, duysent twee hondert negen en dertich, — daar het, uit het op den anderen kant der aangehaalde bladzijde gestelde jaartal 1248, genoegzaam blijkt, dat *dertich* eene drukfeil is en dat men *veertich* lezen moet; iets, dat (voor zooverre wij weten) tot nog toe door niemand, die van dezen brief gewag gemaakt heeft, is opgemerkt geworden; ook niet door den voortreffelijken A. YPEIJ, in zijne *Geschiedenis der Nederlandsche Taal*, in 't onlangs uitgekomen *tweede* deel, *bl.* 318.

Ten tweede, vragen wij: kon de Roomsch-Koning den brief, op welken die van SJAERDAMA (zoo hij echt is) een antwoord is, niet geschreven hebben in de hoop dat de *Friezen*, schoon daartoe onverplicht, hem, door bemiddeling van SJAERDAMA en behoudens vergoeding, door hem aan dezen en aan zijne nakomelingen te schenken, vrijwillig tot hunnen Potestaat zouden aannemen?

Ten derde, vragen wij: kunnen beide brieven niet gezien hebben op de *Noord-Hollanders* of op eenigen hunner? — Deze *Noord-Hollanders* toch kon en mocht WILLEM als zijne onderdanen beschouwen, en daarbij rekenen, dat zijn Voorrechtsbrief alleen de *Friezen* tusschen het *Flie* en de *Lauwers* (of altoos slechts die *Friezen*, welke ten westen door het *Flie* begrensd werden,) betrof; en SJAERDAMA kon evenzeer die *Friezen*, als onder zijn Potestaatschap behoorende, aanmerken, daar zij toch van oudsher *Friezen* geweest waren, en der Hollandsche heerschappij zich niet onderwerpen wilden.

Maar vóór 1248? hoe is het daarmede?

Wilden wij de meening omhelzen van den uitmuntenden BILDERDIJK, dan zouden wij kunnen zeggen: dat, ofschoon de Bulle van KAREL *den grooten* onecht is, de overleveringen toch genoegzaam bewijzen, dat die Vorst uitstekende voorrechten aan de *Friezen* verleend heeft; en zelfs, allerwaarschijnlijkst, hun het recht, om zich door niemand te laten beheeren, dan door den genen dien zij zelve daartoe kozen, heeft toegekend; zie hem, in zijne *Geschiedenis des Vaderlands*, inzonderheid *I*, 88 *en volg.* Maar dit behoeft niet en wij gelooven het niet. Wij ontkennen niet, gelijk die Heer zegt (*I*, 205): dat de *Friezen* door, ('t geen hem trouwens zou te bewijzen staan,) dat *Friesland* van ouds door Graven is bestuurd geworden. Wij hebben integendeel, in ons Overzicht (*Jierb. f.* 1833, § 4, *IX*,) gezegd: dat het ons toescheen, dat ons tegenwoordig *Friesland*, waartoe toenmaals (naar onze meening) de beide *Stellingwerven* niet behoorden, door KAREL *den grooten* in drie Graafschappen was verdeeld geworden; en wat wij daar, van de macht dier onderscheidene Graven, van hunnen onderlingen rang, en van hun onderworpen zijn aan éénen Hertog gezegd hebben, mag men (des verkiezende) nalezen. Maar de Graven waren geene Heeren van *Friesland*, gelijk de Hollandsche Graven het van *Holland* waren. Op zijn vroegst heeft in 863 (BILDERD., *I*, 191,) *Holland* zijnen eersten Graaf bekomen. Werd die Graaf (DIRK *I*) ook met *Friesland* tusschen het *Flie* en de *Lauwers* begiftigd of beleend? Om deze vraag met ja te beantwoorden, neemt BILDERDIJK, (wiens *Geschiedenis des Vaderlands* — alleen tot dit ons geschrift aanleiding gegeven heeft,) zich op zijne aardrijkskundige *hypothesen* niet verlatende, zijne toevlucht tot zekeren Graaf GEROLF, die, in het jaar 839, van Keizer LODEWIJK *den vromen* (bij hem LODEWIJK *de godvruchtige* genoemd) goederen in *Westra-cha* (d. i. *Westergoo*, — wat wij aannemen willen,) verkregen had; en daar deze, GEROLF ook vrij waarschijnlijk voor een der Graven van *Holland*, en voor een van de voorvaderen der latere Graven uit het Hollandsche Huis te houden is, hebben zijne nazaten altijd dus *Friesland* als het hunne beschouwd. (*I*, 204 & 205). Doch, zoo de waarschijnlijkheid voor zekerheid gelden kan, en zoo derhalve de Graven van *Holland* zich voor Heeren van *Friesland*, door erfrecht, gehouden hebben, (Graaf DIRK V wendde het over eenen anderen boeg, en zweeg van GEROLF,) moet die gift aan GEROLF toch rechtmatig geweest zijn; en dat zij dit geweest is, ontkennen wij. — Wij ontkennen het niet alleen, omdat dat wegschenken van Landen; of het beleenen van Grooten met Landen, welke aan niemand dan aan den Duitschen Keizer onmiddellijk onderworpen waren, (en die Keizer liet ze door zijne Graven slechts *besturen*,) strijdig met het Recht der Natuur en der Volkeren is; — om dat het geheele Leenrecht eene uitvinding en aanmatiging der dwingelandij is, waarom ook de *Friezen*, in het algemeen, zich daaraan nooit hebben willen onderwerpen; — maar ook om dat het recht van KAREL *den grooten*-zelven en dat van zijne Opvolgers, op *Friesland*, nooit iets anders geweest is dan een recht der overwinning (*jus victoriae*), gelijk BILDERDIJK dan ook eindelijk (*I*, 235,) te kennen geeft, dat het eigenlijk dat recht is, waarop zich de aanspraken der Graven van *Holland* gegrond hebben.

Maar eilieve! of ook soms *een gedeelte van Friesland* (ja, het mocht geheel *Friesland* zijn) door de Graven van *Holland* is veroverd geworden, ook vóór den tijd van WILLEM II, vernietigde dat veroveren, de grond van het recht der overwinning, het recht der overwonnenen van het hun opgelegde juk wederom af te werpen, zoo zij 't vermochten? Niemand zal ja zeggen durven, al waar het alleen om der gevolgen wille, of, kunnen. Alzoo hadden van den tijd van KAREL *den grooten*, die *Friesland* overwon, en daarop — alleen zijn recht op *Friesland* grondde, af, de *Friezen* het recht, van de hun opgedrongen heerschappij te verzaken, (meenen wij,) even als de *Grieken* die van den Despoot van *Constantinopolen*, en wij in 1813 dat van den nog grooteren Despoot NAPOLEON; 't geen te bewijzen was. —

Wij hebben, om dit onzen Landgenooten, veelen van welke het werk van den grooten BILDERDIJK gelezen hebben of nog lezen zullen, te herinneren, getoefd, tot dat het tweede deel van 's mans *zoogenaamde Geschiedenis des Vaderlands*, was uitgegeven. Wij verwachtteden daarin iets naders aangaande den Voorrechts-brief van WILLEM en zijne betrekkingen tot de *Friezen*. Geen woord echter daarvan, zelfs niets van het beleid der *Friezen*, door 'twelk alleen WILLEM de stad *Aken* meester werd. Nu, BILDERDIJK wilde ook maar de geschiedenis van *Holland* schrijven, zie *I*, 9, 10, 11, het *fac-simile* van BILDERDIJK vóór het 1ste deel, en het *Bericht van inteekening*, *I*, 213, en dit stond hem vrij, maar zoo had dan ook (onder verbetering) de verdienstelijke Uitgever het werk: *de Geschiedenis van Holland* betitelen moeten.

Dat voorts noch BILDERDIJK, noch zijn Uitgever, zeer naauwkeurig zijn in het geen zij (in het voorbijgaan als het ware) van *Friesland* zeggen, zou licht te bewijzen zijn. Dat men b. v. den voornaam van den Potestaat JUW DECAMA, JEWE schrijft (I, 255), en GEORGE, de *zoon* van ALBRECHT VAN SAKSE, tot diens *broeder* maakt (I, 256), (van HENDRIK, ALBRECHTS zoon en onmiddelijke Opvolger, geen woord,) toont, zoowel als het weinige het geen er gezegd wordt aangaande de wijze op welke de *Friezen* onder de heerschappij van dien ALBRECHT geraakt zijn, en de zonderlinge (om geen ander woord te bezigen) gezegdens, dat KAREL V, na betaling van de kosten, aan ALBERT (ALBRECHT) VAN SAXEN, en in zijne hoedanigheid van Graaf van *Holland*, als wettig Heer van *Friesland* erkend en in het geruste bezit van zijne aloude rechten geraakt is, — welke rechten (als aangemerkt is geworden) door een zijner Voorgangeren in het Graafschap van *Holland* waren vernietigd geworden, als zij ooit bestaan hadden, — toont (zeggen wij) dat men altoos de Friesche Geschiedschrijvers niet geraadpleegd heeft.

Voor het overige verzoeken wij den Lezer het geschrevene niet verkeerdelijk toe te passen. Wij behooren niet tot de genen, die het goed gevestigd recht der Vorsten van *Europa* aanranden; wij erkennen en eerbiedigen dat. Slechts zou het ons hinderen, zoo de *Hollander* den Fries als zijnen overwonneling beschouwen wilde, waartoe het werk van den door ons hoog geschatten BILDERDIJK (een man, hoedanig een eene eeuw, ja vele eeuwen slechts zelden zien geboren worden,) aanleiding zou kunnen geven. *Friezen!* Gij hebt WILLEM *den grooten* vrijwillig voor uwen Koning erkend; zijt hem getrouw in nood en dood; niet evenwel, omdat hij *quasi* in de rechten der Graven van *Holland* getreden is, welke Graven uwe Voorouderen hebben tegengestaan, naar het recht, allen Volkeren toekomende, en voor elk, die rechtmatig denkt, onbetwistbaar.

v. H.

OP HET NIEUWE KERKHOF BIJ LEEUWARDEN.

De dood is de overgang tot schooner, beter leven.
Verzinlijk dit den mensch, maak hem dees waarheid klaar;
Dat hem de rustplaats, die ook hem eens wordt gegeven,
Genoegen, vreugde, lust, geen schrik noch afschuw baar';
Daarvoor moet tijdgenoot en nageslacht U prijzen,
Ten algemeenen nut hebt gij *zeer veel* verricht.
Wil des, Leeuwarden, wil den eedlen dank bewijzen,
Wier kieschgevoelend hart dit Kerkhof heeft gesticht.

v. H.

OPMERKINGEN.

Liefdetwisten gelijken aan de wolken, die de zon bedekken; zijn ze voorbij, dan schijnt de zon veel helderder. — Vriendschapstwisten zijn den nevel van de avondschemering, welke den dag verbergt, gelijk; op zijn best hebt gij na dezelve eenigen maneschijn.

Armoede gelijkt den nachtuil: blijft zij rustig, zoo kan zij op hare wijze naar verkiezing doen en laten zonder aanstoot, maar waagt zij zich in het daglicht, dan wordt ze bespot.

Lacht een meisje, dan gluurt de genius der vreugde haar ten oogen uit: lacht zij overluid, dan steekt een sater den kop ten monde uit.

WAT IS OORLOG?

Een oud Generaal trof een kleinen Zwitser aan, die hem zeer beviel. „ Hei knaap, zeide hij, wilt gij met mij in den krijg?" — „ „ Neen; antwoordde deze, ik heb er geen zin aan, en blijf liever t' huis."" — „ Ge weet vast niet, wat oorlog is?" — „ „ Dat weet ik wel."" — „ Nu zeg het mij dan en ik geef U wat." — „ „ Geef op."" — Als hij nu betaling kreeg, zweeg hij toch stil, en liet zich nog tweemaal betalen, maar zeide nog niets. De oude snorrebaard werd knorrig, schold den onwilligen jongen uit en wilde hem eene oorveeg geven. Daarop begon de borst luide te lagchen en zeide: „ Hé! weet gij nu wat oorlog is? Als de een meer neemt als hem toekomt en de ander daarover boos wordt."

VIER KOSTBARE BETEN.

Bij het groot Campement te Mühlberg 1730 werd een Koek gebakken van 16 ellen lang en 5 ellen breed. Daarvan kreeg ieder soldaat van het leger, toenmaals 30,000 man sterk, een stukje. Toen de Koning August II zich in 1731 in Warschouw bevond, moest de Opperbakker Zacharias alleen voor het Hof een botergebak gereed maken lang 9 en breed 4 ellen. Daartoe werden 9 schepels van het fijnste weitenmeel, 13 vaten boter en 12 schokken (*ieder schok is 3 snees*) eijeren gebruikt. Het gebakje kostte 40 dukaten en niet meer dan vier beten kreeg er de Koning van, zoo dat elke hap 10 dukaten kostte.

Ten behoeve der genen welke door den jongsten storm en veenbrand hebben geleden, zijn op nieuw de volgende giften ingekomen:

Voor die in de provincie *Vriesland* van P. .... f 6 : 00.
——————— *Groningen* van X. .... - 5 : 20.

Leeuwarden, 24 Junij 1833. P. KOUMANS SMEDING.

De Provinciale Commissie van Onderwijs in Vriesland, zal hare gewone Zomer-Vergadering houden op Dingsdag den 9 Julij 1833, des voormiddags ten 10 ure, in het Gouvernementshuis te Leeuwarden; zijnde het Examen bepaald op den volgenden dag, des morgens ten 8 ure; terwijl diegenen, welke verlangen zich te laten examineren, verzocht worden daarvan tijdig vooraf aan den Schoolopziener van hun District berigt te geven. Tot de afzonderlijke Examina voor den vierden rang is door de Schoolopzieners van het 4de en 9de District bepaaldelijk bestemd de laatste Zaturdag vóór de Vergadering.

Voorts worden de Examinandi herinnerd, dat geene getuigschriften van goed gedrag worden aangenomen, dan die door het Plaatselijk Bestuur of den District-Schoolopziener zijn afgegeven, alsmede dat hun ouderdom door een authentiek attest van geboorte zal moeten blijken; zullende ook de Sollicitanten naar den derden rang een voldoend bewijs moeten aanbieden, dat zij, gedurende het laatste jaar praktisch onderwijs hebben gegeven in eene welingerigte School.

De Secretaris a. i. der Provinciale Commissie van Onderwijs in Vriesland,
H. AMERSFOORDT.

*** Heden avond verloste vrij voorspoedig van een' welgeschapen Zoon, DOROTHEA JETZES DE HAAN, geliefde Echtgenoot van C. BROEKHUIZEN.
Leeuwarden, den 17 Junij 1833.

*** Heden verloste van eene DOCHTER, AKKE F. DE VRIES, Echtgenoot van
Grouw, den 18 Junij 1833. P. G. LIJKLES.

*** Heden verloste van een' welgeschapen ZOON, ELISABETH VAN DALEN, geliefde Echtgenoot van H. WITTE.
Harlingen, den 21 Junij 1833.

*** Heden overleed tot onze innige droefheid, onze waarde Moeder en Behuwd-Moeder, ATTJE HILLEBRANDS NOORDWIJK, Weduwe van CORNELIS BEERLINGS, in den ouderdom van bijna 67 jaren. Eene ongesteldheid van weinige dagen maakte een einde aan haar voor ons zoo dierbaar leven. Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

Oudega, den 13 Junij 1833. *Uit aller naam,* H. BEERLINGS.

*** Heden trof mij de gevoeligste slag mijns levens, door het berigt dat mijn dierbare Echtgenoot JAN CORNELIS TEVES, op den 10 Februarij ll. als Kapitein aan boord van het Schip *de Maas*, op deszelfs terugreize van Batavia naar Rotterdam in de Indiesche Zee was overleden, slechts den ouderdom van circa 36 jaren bereikt hebbende. Diep betreur ik, met mijne vier Kinderen, den braven Echtgenoot en zorgdragenden Vader.

Strekkende deze tot communicatie aan Familie en Bekenden, van wiens deelneming ik mij ten vollen verzekerd houde, ook zonder brieven van rouwbeklag mijne droefheid te vermeerderen. M. VAN SLOOTEN,
Harlingen, den 15 Junij 1833. Weduwe J. C. TEVES.

*** Gisteren avond circa half 8 ure overleed, aan een langzaam verval van krachten, onze geliefde en dierbare Vader en behuwd Vader de Heer FRANS ROMKES, in leven Wethouder dezer Stad, in den ouderdom van 62 jaren en ruim 9 maanden.

Bolsward, den 17 Junij 1833.
J. RINKES.
D. W. HOEKSTRA.
JOHANNA ROMKES.
G. KRAMER.
ELISABETH ROMKES.

*** Heden overleed ons geliefd Dochtertje AMARENTIA SUSANNA, in den ouderdom van ruim 11 maanden.
F. H. BURGHGRAEF.
Franeker, den 18 Junij 1833.
H. M. BURGHGRAEF, geb. NAUTA.

HALLUM, den 21 Junij 1833. Op heden werd mij door den dood ontrukt, mijn waarde Man, K. LAMRINGH, Hoofdonderwijzer der Jeugd in de School te Hallum, in den ouderdom van ruim 43 jaren. 's Mans 4 Voorkinderen betreuren met mij en mijne Voordochter in den Ontslapene eenen waardigen metgezel op den levensweg, eenen getrouwen Man en Vader. De Godsdienst van Jezus Christus troost ons in onzen diepen rouw, hoe zwaar dit verlies ons ook treffe.

DIEUWKE ALBERTS JONGHOFF, Wed. K. LAMRINGH.

*** Heden ontvingen wij de treurige tijding dat onze waarde Zoon ROELOF, op het schip *de Maas*, op zijne terugreis van Batavia naar Rotterdam, den 26 Februarij ll. in de Indiesche Zee in den jeugdigen ouderdom van 17 jaren was overleden.

Harlingen, den 21 Junij 1833. C. DE HAAS. A. VAN DIJK.
PS. Strekke deze tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

*** Heden morgen 9½ uur overleed onze waarde Neef, MORITZ MEULEVELD, in den ouderdom van ruim 28 jaren. JAN BISSCHOP & COMP.
Leeuwarden, den 22 Junij 1833.
Strekkende tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

Staat van de Middelprijzen der Granen en andere Objecten, welke in de eerste helft der maand Junij 1833, ter Markt der Stad Leeuwarden zijn verkocht, volgens Nederlandsche maat en gewigt, zonder eenige belasting:

Tarwe, Witte	f 6 - 00	de Mudde.	Vleesch, Koe	0 - 29½	het Pond.
Rogge	- 5 - 55	———	Vleesch, Kalfs	- 0 - 24	———
Gerst, vroege	- 2 - 65	———	Vleesch, Schapen	- 0 - 24	———
Haver	- 2 - 15	———	Varkensvleesch, Versch	- 0 - 29	———
Erwten, Groene	- 7 - 00	———	Varkensvleesch, Gerookt	- 0 - 44	———
Erwten, Graauwe	- 9 - 25	———	Aardappelen, late	- 0 - 40	de Mudde.
Boter	f 0 - 56	het Pond.	Zaad, Kool	- 9 - 50	———

Accordeert met het Register der Middelprijzen, den 17 Junij 1833.

De Burgemeester, PIER ZEPER.

De Prijs der Boter te Leeuwarden, den 21 Junij 1833, f 24. Grove Kaas f 12½ à f 13½.
De In- en Uitlandsche Rogge en Tarwe was dien zelfden dag: Rogge f 182 : 25 het Last. — Tarwe f 7 : 66 de Mudde.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, DEN 22 JUNIJ 1833.

NEDERLANDEN.				Gebl.
Werkel. Schuld	2½ pct.	$47\frac{11}{16}$	48	$47\frac{15}{16}$
Dito dito	5 »	88¾	89	88⅞
Uitgestelde Schuld		$1\frac{9}{32}$		
Kansbiljetten van dito.	f	$21\frac{13}{16}$	$22\frac{1}{16}$	22
Amort. Sijndicaat	4½ pct.	83¾	84	84
Dito dito	3½ »	68⅞		
Schatkistbiljetten	6 »	101		
OorlogsLasten	5 »	98⅞		
Leening 1831	6 »	101⅞		
Handel-Maatsch.	4½ »			
FRANKRIJK.				
Ins. Grb. p. 22 Junij	3 pct.	78¾		
ENGELAND.				
Ins. Grb. p. 13 Mei	3 pct.			
SPANJE.				
Perp. R. Emissie Am.	5 pct.	70⅝	70¾	70¾
Dito dito à f 1000	3 »	47	46⅞	46⅞
Uitgest. 3 pct. Schuld				
Cortes Bons te Lond.	5 »	$16\frac{3}{16}$	16¼	
NAPELS				
Certific. bij *L. & B.*	5 pct.			
Dito bij *Falconn. & C.*	5 »	86¼		
Leen. te L. bij Roths.	5 »			
RUSLAND.				
Obl. *Hope* 1798 en 1816	5 »	99¾	99⅞	99⅞

Obl. *Hope* 1828 en 29	5 pct.	100[illegible]	10[illegible]
Cert. dito 1831 en 33	5 »	90⅝	90[illegible]
Obl. te Londen	5 »		
Cert. te Hamburg	5 »		
Inschrijving in Assig.	6 »	65⅝	65[illegible]
Certificaten van dito	6 »		
POLEN.			
Aand. met Lot. fl. 100.	f		
PRUISSEN.			
Aand. met Lot. R. 50	f	94	
OOSTENRIJK.			
Aand. met Lot. f 100	f		
Dito dito f 250.	4 pct.	-	
Metaliiek	5 pct.	91½	
Dito te Lond. gen.	5 »		
Dito	2½ »		
W.-Bank bij *Goll & C*	5 »		
Dito	4 »		
Cert Stadsb. bij dito	2½ »		
Ween. Bank-Actien	3 f		
DENEMARKEN.			
Negot. te Londen.	3 pct.		
BRAZILIEN.			
Neg. bij Roth.	5 pct.		
GRIEKEN.			
Neg. te Londen	5 pct.	29¾	34¾

Columb. 1ste leening van 100 £st. 17; dito 2de leening van 100 £st. 17½, ¾, [illegible] ½; van 250 £st. 15⅜, ⅝, ½; onbepaalde Coupons f 4⅝, ½; blaauwe Grieken van 100 £st. 34½; Peruan. 6 pCt. van 100 £st. 15⅜; Coupons f 3½; Cortes van 510 £st. 16[illegible]

HOOI-BOELGOED.

De Secretaris en Notaris Mr. P. J. MEBIUS, zal, op Zaturdag den 29 Junij 1833, des namiddags ten 3 ure, ten huize van *K. M. Koopmans*, Kastelein [illegible] de Beetgumermolengebuurte, op 2 maanden crediet, publiek verkoopen:

Ongeveer 25 wagens HOOI, staande aan Rooken in het Land gelegen aan den [illegible]gen Dijk, behoorende aan *S. S. Koopal*, en zulks in perceelen.

De Notaris A. STINSTRA, te Franeker, zal, op Dingsdag den 2 Julij 1833, [illegible] 9 ure voor den middag, ten huize van *Anne Harings Ruurda*, Kastelein in het Harlinger Veerhuis te Franeker, bij boelgoed en voor gereed geld, presenteren te verkoopen:

3 Bedden met toebehooren, 1 Kabinet, 1 Pulpitum, 1 Laadtafel, 1 Klok, 1 Weerglas, 3 Spiegels, Tafels, Stoelen, Koper, Tin, IJzer en Aardewerk, Paardentuig, Gereedschap, en wat meer zal worden gepresenteerd.

Uit de hand TE KOOP, op gemakkelijke Conditien: Een KOFSCHIP, groot 14 Ton, de opstaande boel zoo goed als nieuw; bij HERRE GURBENS van BRUG, te Heeg te bevragen.

EEN BESTE WATERMOLEN,

hebbende 10 el vlugt, is te bekomen bij P. A. SNOEK, te Tietjerk.

De ondergeteekende roept bij deze op, de Crediteuren van wijlen haren overleden Man, *DIRK DOEDES TEN DAM*, gewoond hebbende als Timmerman te *Koudum*, met uitnoodiging, om op Zaturdag den 29 Junij 1800 drie en dertig, des voormiddags om 10 uren, te compareren in de Herberg *de Paauw* aldaar, ten einde tot liquidatie van gemelden Boedel een' behoorlijk gevolmagtigde te verkiezen.

Koudum, den 22 Junij 1833. GRIETJE B. DE JONG, Wed. D. D. TEN DAM.

T. F. HUISINGA, *Instrumentmaker en Gezigtkundig Brillenslijper*, te Leeuwarden, door aankoop eigenaar geworden zijnde van de Huizinge en al de Winkelgoederen, voorheen in bezit geweest van wijlen Mejufvrouw B. E. ROZÉE, Weduwe DRAPER, staande op den hoek der *Sint Jakobsstraat*, over het *Waagsplein*, lett. G, no. 1, — berigt zijnen Stad- en Landgenooten, dat hij al deze Galanterie- *en andere* Goederen, *tegen meer dan de helft verminderde prijzen*, zal trachten uit te verkoopen. Behalve alles wat er in een' Galanterie-Winkel gezocht wordt, is hij vooral in de gelegenheid, om de volgende artikelen, alle van oude en beste kwaliteit, tegen zeer matige prijzen te verkoopen, namelijk:

Staalgoederen, vooral beste Messen, fraaije Tabak- en Snuifdoozen, Brieventassen, Passers, Teeken- en Trekpennen, eene partij beste Potlooden, Oostindische Inkt en Teekenverw, zeer fraaije Rottings en Knoopen; alsmede Kristal, Engelsch Glaswerk, Apothekers Flesschen en Maatglazen, Serpentijnsteenen Mortieren met en zonder [illegible]ten, onderscheidene welriekende Wateren, vele beenen en ivoren Kleinigheden en eene menigte andere artikelen.

Hij neemt deze gelegenheid waar, zich nogmaals aan te bevelen tot het leveren van zuiver geslepene BRILLENGLAZEN, waarvan hij thans alle soorten in gereedheid heeft, en alzoo in staat is, om die Oogen, welke hulp van een' Bril kunnen hebben, op het doelmatigste en volgens de regelen der Gezigtkunde te ondersteunen, of, zoo mogelijk, geheel te herstellen, waarover hij dagelijks kan worden gesproken.

Hij maakt en herstelt tevens alle soorten van Gezigt-, Natuur- en Sterrekundige Werktuigen.

M. A. DE GROOT, van 's Hage, Hofleverancier van Hare Keizerlijke Hoogheid Mevrouw de Prinses van Oranje, en van hare Koninklijke Hoogheid Prinses *Frederik*, verwittigt bij deze aan het geëerd publiek, dat hij met een zeer fraai assortiment uit zijn Magazijn te 's Hage, in Harlingen voor een' korten tijd is uitgepakt bij den Heer LAUTENBACH, op de Groote Breedeplaats, met de fijnste Casimiren, Shwals en Doeken, Zijden en andere Stoffen, Pellerinen en Chemisetten, Kindergoed en veel andere Mode-artikelen; alles tot zeer goedkoope en vaste prijzen.

H. BELDER & COMP., *Brandspuit-Fabrijkanten*, op de Amstelgracht, te Amsterdam, berigten den belanghebbenden, dat zij wederom onderscheidene soorten van BRANDSPUITEN van geheel nieuwe en verbeterde constructie, alsmede LEDEREN SLANGEN, van buitengemeen goede kwaliteit in gereedheid hebben, welke dagelijks door de gegadigden bezigtigd, en in derzelver tegenwoordigheid, in hunne Fabrijk kunnen beproefd worden; terwijl voorts aldaar alle herstellingen aan *Brandspuiten* en wat daartoe betrekking heeft, worden verrigt, met die zorg en naauwkeurigheid, als den aard der zaak zoo gebiedend vordert.

Harddraverij te Ezinge,

Door Paarden welke geen Stads *prijs* of *premie* hebben gewonnen; *dezelve zal* plaats hebben op Zaturdag den 29 Junij 1833. De prijs zal bestaan *in VIJF TIENGULDENSTUKKEN*. De keuring der Paarden zal plaats hebben *des namiddags* ten 1 ure, ten huize van R. G. MEIJER, te Ezinge.

Met vereischt consent gedenkt de Kastelein M. A. SALVERDA, te Zurich, op Zondag den 30 Junij 1833, des namiddags ten 3 ure, door porturen onverschillig uit welke plaatsen zij zijn te zamen gevoegd, te laten Verkaatsen, en vrij te vereeren: *Drie fraaije ZILVEREN LEPELS* tot prijs, en *drie DITO UITPLUIZERS* tot premie. — De Liefhebbers worden verzocht, zich dadelijk des namiddags ten [illegible] ure van dien dag te laten inschrijven.

Wordt gevraagd, op eerste en solide Hijpotheek binnen deze Stad, tegen 5 [illegible] percent rente, eene som van f 3000. — Adres, onder letter U. T., ten Kantore dezer Courant.

)o( )o( )o(Une Demoiselle Suisse, munie d'un certificat d'enseignement désirerait trouver quelques leçons de langue Française à domicile chez elle ou chez les parens. Elle prie les personnes qui voudraient l'honorer de [illegible] confiance, de s'adresser au Bureau de cette Gazette, sous l'initiale S.

)o( )o( )o(Een SMIDSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan van stonden aan werk bekomen bij *W. O. ZAAGMAN*, Smid te Sint Anna Parochie.

)o( )o( )o(Een à twee KLEERMAKERSKNECHTEN, hun werk [illegible] of ten deele verstaande, kunnen direkt werk bekomen bij [illegible] *STRAAK*, Mr. Kleermaker te Bolsward. *Brieven franco.*

NB. Er wordt vermist een ZILVEREN TABAKSDOOS, waarin een *[illegible]ren Uitpluizer*, met een ronde platte kop; zijnde de Doos aan de binnenkant van het deksel gemerkt B. J. KOSTER. Die dezelve teregt brengt bij den eigenaar *B. J. KOSTER*, Mr. Verwer te Tjerkwerd, zal voor moeite en kosten beloond worden. — Overigens wordt verzocht aan dengenen wien dezelve te koop gepresenteerd, dezelve op te houden, en daarvan kennis te geven aan den voormeld; zullende voor de moeite ook wel beloond worden.

ZEGT HET [illegible]